

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisten leikkauksittain ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistat... TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN... CANADAAN JA SUOMEEN... TOVERITAR ASTORIA, ORE.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE) SUBSCRIPTION RATES IN THE UNITED STATES: One year... 6 months... IN CANADA: One year... 6 months... IN FOREIGN COUNTRIES: One year... 6 months...

Advertising rates 30c per inch per insertion. Huoneusto sijaitsee 10-nnen ja Duane katujen kulmassa. Puhelin 365. Ilmotushinta 50 senttiä tuumalta kerran. Naimailmotuksista \$1.00 ensimmäiseltä tuumalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta lisää.

TOIMITUS:

Maiju Nurmi

Box 99, Astoria, Oregon.

Toverittaren tilaajamäärä osottaa seuraavaa:

Table with 2 columns: Category and Count. UUSIA 108, UUDISTUKSIA 30, KATKENNUT 71

Sanomalehtien merkityksestä

On kerrassaan uskomatonta mikä merkitys on sanomalehdillä vielä meidän päivinä mieltipiteen muokkaajana kansan eri kerroksissa.

Sanomalehden merkitys ei rajoitu ainoastaan päivän tapahtumien selostamiseen ja liike ja muihin ilmoituksiin, vaan muodostaa kuvastimen lukija- ja tilaajakunnan kehityksestä; varsinkin yleismaailmallisiin kysymyksiin nähden.

Kun seuraa tämän maan englannin- ja suomenkielisiä sanomalehdistöä ja vertaa sitä kokonaisuudessaan, huomaa siinä koko suuren eron.

Englanninkieliset sanomalehdet, kuukausijulkaisut y. m. käsittelevät asiat ja päivän tapahtumat, tietysti puoleellisesti kaikki, mutta samalla kuin se olisi tarkotettu yleisölle, joka ymmärtää mitä lukee.

Suomalaisista lehdistä on sosialistipuolueen lehdet julkaistu samaan malliin kuin englanninkielinenkin sanomalehdistö. Päivän uutiset uutisina ja kaunokirjalliset artikkelit, asiallisina, täysijärkisille ihmisille sopivina.

Vastakohta tästä on meidän toinen osa sanomalehdistöä, joka on oikeastaan nimeä vailla. Ei se sovi kutsua vanhoilliseksi sillä sana vanha merkitsee jo huomossa jotain, joka on joskus ollut ennenkin. Näin ollen nämä lehdet ovat vielä liian uusia ollakseen vanhoillisia; sitäpaitsi vailla mitään periaatetta; ei edes vanhan aikaistakaan. Sattuvin nimi lience sentään väliaikaisesti "lahtarilehdistö", miksi sitä sitte viime talven sisällissodan on ruvettu kutsumaan, syystä, että se vahtosuussa huutaa lahtarien eduksi sekä on lahtarien palkkaama: Sisältö niissä on ainaita parjaamista ja naimailmotuksia, joka varsinkin jälkimäinen on harvinaista missään muissa sanomalehdissä. Tilaajat tietysti täytyy olla ilman mitään kantaa ja johdonmukaisuutta ajan yleismaailman kysymyksiin nähden. Lahtarilehdistön joka toinen sana ruikuttaa "tahdon voi-

maa", ja sittekkään sitä ei ole lukijakunnassa enempää kuin lehdistäkään hyvään kasvattavaan päin. Parjaamista, varsinkin sosialisteja, niitä on. Olisihan muutoin mahdollisuus, olakakin sellaista sanomalehdistöä.

Me suomalaiset olemme pitäneet isoa ääntä sivistyksenä, puhuneet ja kirjoitelleet siitä runollisestikin, mutta itseasiassa olemme sivistymättömiä kansojen joukossa. Meidän joukosta löytyy mitä raakalaisinta ja oppimattominta ainesta, mitä voi olla; aivan liian tylsistynyttä ja halutonta mitään oppimaan. Siksi onkin mahdollista, ainoastaan suomalaisten joukossa, sellaisten lehtien kuin "lahtarilehdistön" kannatus. Sellaiseen väestöön mitä suomalaisista vielä löytyy, voi vaikuttaa parhaiten tyhjiä tyhjillä kyhäyksillä, höystettyinä hauskailla naimailmotuksella.

Lahtarilehdistön lauma on hypännyt jotain villikissan tempua tänä kesänä, sokeasti lehtien perässä uskon sen olevan jotain ylevää isänmaallisuutta. Se on pannut toimeen paraateja, levitellyt englanninkielisiä julkaisuja punaisia maalatakseni yhtä mustiksi kuin itse ovat. Mitäs se on vaikuttanut ja mihin? Ei se ole merkinnyt mitään. Koko mieletön hyppely on ollut alkuperäisimmän sivistyksen puutteen ilmaisu tämän meidän "rakkaan sivistyneen heimokansan keskuudessa". Punaiset ovat säilyttäneet nahkansa punaisina ja mustatkaan eivät ole muuttuneet valkeiksi, nimittäin yleismaailman silmissä. Siis yksijulkea sivistymättömyyden merkki heikäläisille. Uusi sukupolvi tarvitaan vielä ennenkuin voidaan suomalaisia kokonaisuudessaan ilailla sivistyneinä. Sanomalehdistö on peili mistä näet kuvastimesi tai tuttavasi kuvastimen hänen kannattamastaan lehdestä.

H. A.

KANSANKIRJEITÄ

WAUKEGAN, ILL.

Kaikki waukeganilaiset liikkeelle kiitospäivänä t. k. 28 p. Ohjataan silloin askeleenne Workers haalille. Siellä on silloin suuret myyjäiset. Käsiyöeuramme naiset näyttävät silloin mitä he ovat saaneet aikaan. Siellä on esineitä kaiken ikäisille ja kaiken kokoisille. Kenenkään ei tarvitse tehdä muuta kuin istua paikallaan ja päästellä jolloinkin rahakukkaronsa nauhoja auki ja hän saa mitä näkee itselleen sopivaksi. Enemmän tarjoavalle sielläkin on etuoikeus tavaroiden omistukseen. Niilläkin naisilla, jotka syystä tai toisesta eivät ole voineet ottaa osaa käsiyöseuran toimintaan, tulee tilaisuus ostaa näitä käsitöitä, joita toiset ovat tehneet ja siten voivat antaa tunnustuksen käsiyöseuran toiminnalle.

Waukeganin osaston naiset, tuleeko teille kaikille Toveritar? Jos ei tule, niin mikä on syynä? Onhan Toveritar niin vanha ystävämme, että ei sinukaan ilman sitä voi tulla toimeen. Asiamiehet käyvät ympäri ja muistuttavat, että tilaus loppuu, uudesta lehteä. Jos ei joku sittenkään huolehdi lehden tilauksesta, että antaisi uudistuksen asiamiehelle ajoissa, niin missä on silloin syy? Näin huolettomia ei sentään löytyne. Olen itsekin ollut jolloinkin Toverittaren asiamiehenä ja muistan kuinka hermoja tärisyttävä se toimi oli, mutta nyt lajee - ainakin toivon - sekin toimi helpompaa.

Rauhan kellot kajahtelevat täälläkin t. k. 12 p. Ihmiset näyttivät iloitsevan kovasti, vaan luonto ei ottanut iloon osaa, pudotteli vettä kaiken päivää juhlijain harmiksi. - Niin, ihmiset viettivät rauhan juhlaa. Meille työläisille koittaa rau-

ha vasta silloin kun todellisen rauhan kellot kajahtelevat, kun riistovalta on kukistettu. Silloin voimme sanoa: nyt on rauhan juhla, pysyväisen rauhan juhla. Jouduttakaamme työläiset, sen juhlan tuloa. Silloin kun kaikkien maitten työläiset liittyvät punalipun juurelle ja ottavat mailman ohjokset käsiinsä, silloin loppuvat sodat, vihat ja riisto. Silloin tulee ihmiselämä rauhalliseksi ja tyyneksi. Liittykäämme sankkoina joukkoina punalipun juurelle tämän päämäärän saavuttamiseksi.

MONESSEN, PA.

Kirjoitan taas muutaman sanan täältä Monessenistä. Eipä täältä paljon mitään muuta kuulu kuin kuolemaa. Kuolema on ottanut kylämme oikein pesäpaikaksi, Lentsu raivoaa täällä kauhealla, hävittävällä voimallaan, vieden mukanaan nuoria ja vanhoja. Suomalaisiakin on kuollut kymmenkunta tähän mennessä. Titar Lempi Heikkilä kuoli täällä t. k. 1 päivänä, sairastettuaan lentsua, joka muuttui keuhkokuumeeksi, ainoastaan muutaman päivän. Häntä lähinnä suremaan jäi puoliso ja yksi lapsi, sekä yksi sisko ja myös laaja tuttavapiiri. Hän oli osastomme toimihenkilöitä. - Toinen lentsun uhri oli titar Lydia Rajala. Hän kuoli t. k. 4 päivänä sairastettuaan lentsua, joka muuttui keuhkokuumeeksi, ainoastaan viikon päivät. Häntä lähinnä suremaan jäi hänen kihlattu sulhasensa, sekä laaja tuttavapiiri. Hän oli myös osastomme jäsen. Titar Lydia Rajasilta kuoli myös samaan tautiin t. k. 3 päivänä. Hän sairasti ainoastaan viikon ajan. Jättäen orvoksi kaksi lasta. Häntä lähinnä kalpaamaan jäi puoliso ja kaksi tytärtä, sekä laaja tuttavapiiri. Minun tietääkseni oli hän myös osastomme jäsen. - Tover Tom. Tökkäri kuoli t. k. 3 päivänä lentsuun, joka oli muuttunut keuhkokuumeeksi. Häntä lähinnä kalpaamalla suremaan jäi puoliso ja kolme pientä lasta, jotka ovat kaikkiin myös sairaalassa, sairastaen samaa tautia. Heidän tilansa on surkuteltava. Vanhin lapsista on vasta noin kolmen vuoden vanha. Poismennyt toveria jäi myös kahdella muistamaan suuri tuttavapiiri. Hän oli myös etevä näyttelijä ja innokas osaston hommissa. - Viime pyhänä t. k. 3 päivänä kuoli Miss Aino Heikkilä, sairastettuaan yhden viikon lentsua, joka viimein muuttui keuhkokuumeeksi. Häntä lähinnä jäi kalpaamaan yksi veli Weirtonissa, sekä laaja tuttavapiiri.

Monta sairaustapausta on vielä tiedossa suomalaistenkin keskuudessa joista monet sairastavat huonona täällä n. s. lentsua. Haudankaivajia ei tahdota saada kylliksi, kun lentsu vie ihmisiä suunnattoman määrän päivässä haudata. Tänäään ilmoitti kaupungin hautausvirasto, että 37 ihmistä on haudattamatta, kun on puute arkusta ja myös ei hautoja saada kyllin nopeasti kaivettua.

Osastomme hommat ovat yhä selvissä. Ei tiedetä koska saadaan alkaa toiminta kun uusia sairastapauksia lisääntyy päivä päivältä.

Ehkä taas lopetetaan toiste lisään Tervehtien - Tyne.

BOSTON, MASS.

Koska tulin valtuuksi osastomme puolesta Toverittaren kirjeenvaihtajaksi, niin koitan täyttää velvollisuuteni.

Ensin lausun tervehdyksen kalleksi osastomme jäsenten puolesta Toverittaren lukijakunnalle!

Jospa sitten alkaisin kertoa paikallisista oloistamme.

Uuden innostuksen valtaamana ryhdyttiin toimintaan, kun haalimme ovet jälleen toiminnalle avattiin. - Haalimme perusteet horjuu, kun alatoimikunnat kilvan valmistautuvat ryntäykseen, sillä jokaisella on iltamansa alussa.

Kauan kuolleena ollut puhujaseurakin alettiin jälleen eloon elvyttää. Sen perustavassa kokouksessa hyväksyttiin seurain toimintasuunnitelma. Ensimmäinen kokous oli hyvin lupaava, joten vakuuttaa, että ennenkuin talvi on lopussa on seurassa kehittyneet monta tarmokasta toimintahenkilöä. On turhaa tässä selittää seurain toiminnan tarkotusta, jokaiselle

on se jo kyllin selvä. Seuran kokoukset on joka toinen torstai.

Voimisteluseura "Pohjola" on nykyään osaston parhaimmassa kunnossa oleva alaosasto, niin jäsenmääräänsä kuin toimintaansakin nähden.

Näytelmäseura on taas eloon nousseensa. Ja on toivoa saada siellä monta lupaista illanviettoa. Joukossamme kyllä olisi voimia enemmänkin, mutta ollaan vielä sivustakatselijoina. Eiköhän heitetä sarvet sivuun ja hommaan yksimielin käsiksi, silloin päästäisiin toivotuihin tuloksiin!

Sanasen ansaitsee mainita ompeluseuramme. Kun katselee sitä valmiiden töiden paljoutta, niin huomaa, ettei tyttäriemme käsissä ole neulat ruostumaan joutaneet. Paljon kuulu olevan myös valmistettavaa, sillä myyjäiset ovat lähitulevaisuudessa, joten tekijöitä enemmän tarvittaisiin. Poikamiehetkin saisivat myös olla siellä mukana, siellä on yhtä ja toista heidänkin osalleen kuuluva.

Huomattava uutuuus. On vuosia hiljalleen kytenyt ajatus oman soitokunnan perustamisesta. Paikkakunnalle tuli vanhoja soitajia, muun muassa Paul Suorsa ja syyttivät kipinän alle uuden valkean. Hirmuinen on ollut se räiske ja rumun pärrinä. Mutta mitä onkaan se ryske 16 päivää tätä kuuta, jolloin on valkean syntymäjuhla. En uskalla etukäteen ruveta puhumaan, näemmähän sen sitten.

Ne vuotuiset akkain, polkain, ukkosen ja tyttärien väliset voimainkokeukset ovat alkaneet. Kuten luonnollista, niig akat ne nytkin homman aloittivat, ennen ne poikamiehet ovat aivan kinterellä piipertäneet, vaan nyt heitä hirvittää kun meitä akkoja on niin sievä sakkii, että pojat ihan noloina hiljaksensa ovat. Parasta onkin kun ette yrittäkään vahvempien kanssa kilpailla, sillä akkain homma se on näkyvä, että kannattaa taas nokkansa ypeäänä pojille nostaa kun tulokset lyömme puhtaassa kullassa pöytäin. Mitäs nahjukset sanotte?

Hiljattain oli osastolla Itäma Michiganin tulipalossa häitäkärsineiden hyväksi. Itäma ohjelman puolesta oli onnistunut hyvin, vaan mikä lie vaivannut paikkakunnan suomalaisia väestöä kun ei ollut saapunut. Oliko syynä ihmisten asiantymättömyys, vai oliko siinä ettei parhaimmin ilmoitettu? Ikävään vaikutukseen se teki niihin jotka Itäman järjestivät.

Liian aikaista. Viime torstaina juhlittiin Bostonissakin sodan loppliaisia. Kello puoli kolme lopetettiin monessa paikassa työt. Toisilta työmailta vietiin työväki marssissa kaupungin keskustaan. Pihiltä puhalsivat ja kaikki mistä vaan jonkinlaisia ääntä tuli kuuluville. Jokaiselle oli sanoma suureksi iloksi, vaan se illo oli liian aikaista. - Helmi.

NORWOOD, MASS.

Toverillinen tervehdys tämän lehdelle lukijoille. Täällä sitä touhutaan alkailalla taas kun on päästy siitä hirmusesta rutosta. Ei ainakaan suomalaisia ole enää sairastunut.

V. k. 26 p:nä esitettiin kappale "Sirkka eli pikku Fadette". Yllämainittu näytelmä on parhaimpien kappaleiden joukkoon laskettava. Tosin se ei ole työväen kappale, mutta sen sisällössä ei ole mitään mikä estäisi sitä näyttelemästä työväen näyttämöllä. Se on hyvin opettava näytelmä. Esitys oli kokonainen ja luonnollista. Martha Räsänen Sirkkana piti yleisön haltioissaan. Sitä sirkkaa olisi katsellut viikon syömättä, niin se esitys oli puoleensa vetävä. J. Ikkelä ja O. Räsänen kaksosveljinä esittivät osansa kiitettävästi. Pohjola vaarina oli aivan paikallaan. Alina Aaltonen muorina oli ihan omissa osassaan. Anna Rindell oli mainio osassaan. Minä en ole vielä Anna Rindelliä nähnyt noidan osassa ennen. Muissa osissa on hän aina ennenkin onnistunut, mutta tämä noidan osa on voimaa kysyvä osa ja siihen oli johtajamme valinnut oikean henkilön niin kuin kallekkin

Oletko jo tilannut joulujulkaisut? Tilaa heti.